

Kontrola firm asenizacyjnych odb. nieczystości

Jakie kary nakładać za brak wywozów, mimo podpisanej umowy? Co, gdy firma wystawia paragon bez ilości odebranych m³? Jakie konsekwencje grożą za świadczenie usługi odbioru nieczystości bez zezwolenia? Jak często robić kontrole?

Wideoszkolenie PCC Poland skierowane do urzędników miast i gmin, odpowiedzialnych za nieczystości ciekłe i gospodarkę odpadami komunalnymi. Zainteresowani będą także pracownicy referatów ochrony środowiska lub gospodarki komunalnej, którzy przygotowują lub prowadzą kontrole przedsiębiorców odbierających nieczystości ciekłe.

Uczestnicy otrzymają wzór gotowego protokołu kontroli!

Na szkoleniu uczestnik pozna aktualne wymogi prawne dotyczące kontroli firm asenizacyjnych oraz konsekwencje dla gminy za brak kontroli. Doświadczony prelegent omawia cały proces krok po kroku: od przygotowania planu, przez komunikację z firmą, po dokumentację i działania po kontroli. Uczestnik otrzyma m.in. wzór protokołu kontroli, umowy, upoważnienia i zawiadomienia, które można od razu wykorzystać w pracy. W trakcie szkolenia omawiane są rzeczywiste sytuacje, wątpliwości i przykłady z pracy urzędów

W programie m.in.:

- Przeprowadzenie kontroli firmy odbierającej nieczystości ciekłe krok po kroku. Jak wykonać plan kontroli?
- Jakie kroki podjąć, gdy firma nie spełni danych warunków?
- Jak ma wyglądać cała dokumentacja z przeprowadzonej kontroli?
- Co grozi przedsiębiorcy za transport nieczystości pojazdem asenizacyjnym, którego nie wykazał we wniosku o uzyskanie zezwolenia?
- Co w sytuacji, gdy firma odbierająca nieczystości ciekłe wywozła je na inną oczyszczalnię, niż ta, którą ma określoną w zezwoleniu?
- Jaką odpowiedzialność może ponieść podmiot, który stosuje stawkę wyższą, niż określona jako górna stawka uchwałą rady gminy?
- Co w sytuacji, jeśli przedsiębiorca z ościennej gminy nie ma w danej gminie zezwolenia, a odbiera ścieki i nie składa sprawozdań?

Wzory pism, jakie otrzymają uczestnicy:

- **Protokół kontroli** – wzór gotowego protokołu kontroli, wystarczy wpisać swoje dane, dane kontrolowanego oraz efekt finalny + nieprawidłowości jeśli zostaną stwierdzone
- **UMOWA o wywóz nieczystości płynnych** – gotowa umowa wraz z wymaganymi paragrafami – wystarczy wpisać swoje dane + dane firmy
- **Wzór upoważnienia i wzór zawiadomienia** – gotowy wzór upoważniający konkretnego pracownika do przeprowadzenia kontroli – wystarczy wpisać dane urzędnika, firmę podlegającą kontroli oraz datę

Szczegółowy program szkolenia:

1. Plan kontroli - jak stworzyć i przyjąć plan kontroli? Czy należy go publikować?

- Przeprowadzenie kontroli firmy odbierającej nieczystości ciekłe krok po kroku. Jak wykonać plan kontroli? Jak wygląda plan kontroli?
- Czy w stosunku do przedsiębiorców musimy stworzyć plan kontroli?
- Czy plan kontroli musi być przyjęty zarządzeniem wójta/burmistrza/prezydenta?
- Czy plan kontroli musi być umieszczony na BIP-ie, czy wystarczy informacja na tablicach ogłoszeń lub na stronie urzędu?

2. Przed kontrolą - w jaki sposób odpowiednio przygotować się do kontroli? Jakie zasady powinny znać osoby, które będą przeprowadzać kontrolę?

- W jaki sposób komunikować się z firmami odbierającymi nieczystości?
- Czy kontakt za pośrednictwem e-mail wystarczy zamiast listu za potwierdzeniem odbioru?
- Czy jest obowiązek powiadomienia firmy o kontroli? Jak powiadomić firmę o planowanej kontroli? Ile wcześniej trzeba powiadomić firmę o planowanej kontroli?
- Czy firma podlega pod prawo przedsiębiorców i należy informować ją np. 7 dni przed kontrolą, czy nie?
- Czy kontrola firm usługowych działających na terenie gminy może być przeprowadzona bez wcześniejszego zawiadomienia o kontroli, jeżeli przedsiębiorca sam dostarczył komplet dokumentów do urzędu?
- Czy jest obowiązek zawiadomienia o kontroli w przypadku, gdy nieruchomość należy do osoby fizycznej, ale jest na niej siedziba firmy?
- Czy w zawiadomieniu powinniśmy podawać konkretną datę kontroli, a godzinę tylko doprecyzować telefonicznie?
- Czy mamy obowiązek skontrolować wszystkie firmy asenizacyjne, odbierające ścieki w gminie? Czy należy kontrolować wszystkie firmy, które mają zezwolenie, czy tylko firmy "czynne"?
- Na terenie gminy działa 14 przedsiębiorstw posiadających zezwolenie na świadczenie usług w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach. Jednym z nich jest Gminny Zakład Komunalny. Czy on też podlega kontroli?
- Czy spółka gminna musi mieć zezwolenie na wywóz nieczystości? Czy działa na podstawie aktu założycielskiego? Czy w umowie z przedsiębiorcą musi być zapis o częstotliwości wywozu nieczystości?
- Co w przypadku zawieszenia działalności przez przedsiębiorcę?
- Jak wszcząć kontrolę przedsiębiorstw spoza gminy?
- Czy firma asenizacyjna może mieć kontrolę z kilku gmin?
- Czy upoważnienie do kontroli jest zbiorcze dla wszystkich kontrolowanych podmiotów, czy dla każdego podmiotu oddzielne?
- Czy w upoważnieniu musi być informacja o kontroli zdalnej, jeżeli taką zakładamy?
- Na jaki okres powinno być wystawione upoważnienie, jeśli przedsiębiorca należy do mikroprzedsiębiorstw?
- Na jakiej podstawie prawnej ma być wydane upoważnienie do kontroli firm posiadających zezwolenie w zakresie opróżniania?
- Czy upoważnienie ma zostać u przedsiębiorcy?

- Czy kontrolę może przeprowadzić jedna osoba?
- Kto powinien wystawić legitymację osoby upoważnionej do kontroli dla pracowników powiatowej spółki wodnej, która chce prowadzić kontrole dokumentacji i szamb w gminach?
- Czy posiadanie legitymacji podczas kontroli posesji jest niezbędne? Z jakiego przepisu wynika obowiązek posiadania legitymacji służbowej?
- Czy legitymacja służbowa jest obligatoryjna? Czy wzoru takiej legitymacji nie wprowadza się zarządzeniem?
- Czy kontrola przeprowadzona bez legitymacji służbowej jest „prawomocna”? Czy np. WIOŚ może podważyć taką kontrolę jako niespełnienie wymogu jej przeprowadzenia u przedsiębiorcy?
- Czy kontrolę bez zawiadomienia może wykonać sam pracownik organu, czy musi być ktoś z WIOŚ?
- Czy kontrolę można przeprowadzić i zakończyć w ciągu jednego dnia – wpis do książki kontroli i sporządzenie protokołu w tym samym dniu?
- Czy w przypadku kontroli przedsiębiorcy pobieramy opłatę skarbową przy działaniu przez prokurenta wpisanego w KRS?

3. Zezwolenie na odbiór nieczystości płynnych - Jak wydawać, wygaszać lub cofać zezwolenia na odbiór? Jakie konsekwencje grożą za brak odpowiedniego zezwolenia?

- Czy gmina musi mieć uchwałę dot. szczegółów wydawania zezwolenia na odbiór ścieków? Czy możemy nie mieć takiej uchwały i opierać się tylko na ustawie i rozporządzeniach? Czy musimy podjąć uchwałę dotyczącą wydania zezwolenia na opróżnianie zbiorników?
- Czy zawsze przed wydaniem zezwolenia przeprowadzamy kontrolę, jeżeli do wniosku dołączono wszystkie dokumenty?
- Czy do wniosku przedsiębiorca musi załączyć zdjęcia pojazdów?
- Czy w decyzji powinny być zawarte numery rejestracyjne pojazdów?
- Czy pojazdy asenizacyjne powinny być wyposażone w licznik, aby podczas odbioru mogły określić ilość odebranych ścieków?
- Jak wydawać zezwolenia firmom? Jakimi kryteriami się kierować przyznając takie zezwolenia?
- Jakie przykładowe zabiegi można wskazać w zezwoleniu?
- Czy zezwolenie na prowadzenie działalności na odbiór nieczystości ciekłych wymaga przeprowadzenia pełnego postępowania administracyjnego na podstawie przepisów k.p.a., czyli zawiadomienie o wszczęciu postępowania i zawiadomienie przed wydaniem decyzji?
- Gdzie należy przekazywać informacje o wydaniu decyzji na odbiór i transport nieczystości ciekłych? Z jakich przepisów to wynika?
- Jaki termin rozpoczęcia działalności wpisać w decyzji?
- Co w przypadku, gdy na terenie gminy są przedsiębiorcy, którzy mają zezwolenie, we wniosku wskazali punkty zlewne, ale nie chcą odbierać nieczystości od mieszkańców?
- Czy przedsiębiorca prowadzący działalność na opróżnianie ZB i POŚ powinien mieć w decyzji zezwalającej podane dokładne dane pojazdów asenizacyjnych (marka, model, nr rejestracyjny)? Jeżeli przedsiębiorca zmienia wóz asenizacyjny, to czy powinna być wydana decyzja zmieniająca? Jeżeli przedsiębiorca wymienia stary wóz na nowy, to czy stanowi to rozszerzenie działalności?
- Jeżeli przedsiębiorca kupił dodatkowy wóz asenizacyjny, to czy musi zwrócić się do nas o rozszerzenie decyzji?
- PRZYKŁAD: przedsiębiorca zwrócił się z wnioskiem o rozpatrzenie rozszerzenia decyzji, która wydana jest na okres 10 lat i obowiązuje do roku 2026, o wpis dodania jeszcze jednej stacji zlewnej do zrzutu nieczystości płynnych. Czy w tym wypadku powinniśmy zwrócić się pismem o uzupełnienie wniosku

- o potwierdzenie możliwości przyjęcia nieczystości ciekłych przez tę stację? Jeżeli wnioskodawca potwierdzi możliwość zrzutu, to czy powinniśmy wszcząć postępowanie odnośnie zmiany tej decyzji?
- Czy w przypadku wydawania nowych zezwoleń mamy rozróżniać zezwolenia na wywóz nieczystości ze zbiorników bezodpływowych i osadów z POŚ? Co, jeśli składając wniosek, firma złożyła promesę ze stacji na nieczystości bez wskazania, czy ZB, czy osady?
  - Jeżeli przedsiębiorca wysłał pismo do urzędu o zmianie taboru lub zmianie adresu, to czy wydajemy nową decyzję, pobierając od przedsiębiorcy opłatę za zmianę decyzji?
  - Czy w zezwoleniu przedsiębiorca musi mieć wpisane, że opróżnia także osady?
  - Czy zgłaszając gotowość odbioru osadu, należy zmienić decyzję firmie i pobrać opłatę skarbową za zmianę?
  - Czy wydając decyzję przedsiębiorcy dotyczącą zmiany osadników lub dopisania stacji zlewnej należy pobrać opłatę skarbową?
  - Co zrobić w przypadku, gdy firmy asenizacyjne odbierają nieczystości ciekłe tylko ze zbiorników bezodpływowych, a nie odbierają lub nie mają możliwości odbioru osadów z POŚ, a zezwolenie, które otrzymują na prowadzenie działalności dotyczy także wybierania osadu z osadników od właścicieli nieruchomości posiadających POŚ?
  - Czy w przypadku samej obsługi kabin TOI TOI w zezwoleniu należy wpisywać tylko ten zakres, czy ogólny zapis zezwalający na opróżnianie zbiorników?
  - Co, jeżeli firma odbiera nieczystości ciekłe z innej gminy, a w naszej gminie tylko przekazuje do oczyszczalni? Gdzie powinna mieć zezwolenie?
  - Jeżeli mieszkaniec jest jednocześnie podmiotem z zezwoleniem na wywóz ścieków, to jakiego potwierdzenia można od niego wymagać?
  - Jeżeli przedsiębiorca ma decyzję na wywóz nieczystości, to czy musimy zgłosić go do CEIDG, czy on sam składa wniosek?
  - Czy działalność w zakresie transportu nieczystości ciekłych to działalność regulowana?
  - Czy przedsiębiorca może otrzymać zezwolenie na odbieranie wyłącznie nieczystości ciekłych z toalet przenośnych?
  - Dotychczasowa firma wywozowa przekształciła się w spółkę z o.o. z nowym adresem i numerem NIP, REGON i została nowa decyzja na opróżnienie zbiorników bezodpływowych. Czy w takim przypadku przedsiębiorca musi złożyć wniosek o wygaśnięcie decyzji na opróżnienie zbiorników bezodpływowych na starą firmę?

3.1. Aglomeracje

- Czy ścieki z aglomeracji mogą zostać wywiezione do oczyszczalni innej niż z aglomeracji?
- Jeżeli przedsiębiorca nie działa na terenie gminy A, to czy może wywozić nieczystości ciekłe od mieszkańców tej gminy?
- Czy oczyszczalnie ścieków posiadające certyfikat CE 12566-1 spełniają wymogi w aglomeracji?
- Jeżeli gmina ma wyznaczoną aglomerację, ale tylko w części gminy, to czy ścieki powstające poza aglomeracją muszą spełniać wymogi danej aglomeracji?
- Firma opróżnia zbiorniki typu toi-toi. Gmina ma uchwałę o aglomeracji. Czy nieczystości z aglomeracji ma odwozić do stacji dedykowanej do obszaru aglomeracji?
- Na terenie gminy są dwie aglomeracje i firmy, które odbierają ścieki z toi-toiów i nie mają zezwolenia na zrzut ścieków do jednej zlewni z danej aglomeracji. Zlewnia twierdzi, że nie może takich ścieków przyjąć, ponieważ mają nieodpowiednie parametry. Ścieki przyjmuje zlewnia z drugiej aglomeracji, jednak nie ma wskazania w uchwale o aglomeracji. Czy mamy karać za zrzut do nieodpowiedniej zlewni w aglomeracji?

- Firma złożyła wniosek o zezwolenie na odbiór nieczystości ciekłych. Do wniosku dołączyła umowę z oczyszczalnią na terenie innej gminy. Czy obowiązuje w zakresie umowy jakaś rejonizacja, ponieważ ostatnio był przedsiębiorca, który poinformował, że tylko może oddawać ścieki z gminy do oczyszczalni na terenie tej gminy?
- Na terenie gminy mamy dwie aglomeracje i teren poza aglomeracyjny. Podmioty, które uzyskały zezwolenia jeszcze przed 2022 r. na odbiór nieczystości mają wskazaną stację zlewną położoną poza obszarem gminy, a tym samym poza granicami aglomeracji. Czy zezwolenia powinnyśmy zmienić biorąc pod uwagę, że nieczystości ciekłe powinny być dostarczone wyłącznie do oczyszczalni ścieków spełniających wymagania określone w przepisie art. 99 ust. 1 ustawy Prawo wodne i nieczystości z aglomeracji powinny być dostarczone dla oczyszczalni dedykowanej aglomeracji?
- Co w przypadku, gdy ścieki odebrane z terenu aglomeracji nie mogą zostać zrzucone do stacji zlewnej w oczyszczalni przewidzianej dla tej aglomeracji, z powodu przekroczenia parametrów zanieczyszczeń? Czy przedsiębiorca może zrzucić je w sąsiedniej oczyszczalni, przewidzianej dla innej aglomeracji?
- Czy nieczystości ciekłe odbierane z terenu danej aglomeracji muszą trafić do zlewni w ramach tej jednej aglomeracji? Czy mogą być wywożone poza aglomeracją na inne stacje zlewne?
- Co w sytuacji, gdy firma odbierająca nieczystości ciekłe wywoziła je na inną oczyszczalnię, niż ta, którą ma określoną w zezwoleniu?
- W jaki sposób wymóc na podmiocie przewożenie ścieków do zlewni dla naszej aglomeracji, spełniającej poziom? W pozwoleniach podmioty mają zlewnie, które nie spełniają poziomów. Co w przypadku gdy gmina nie ma własnej zlewni?
- Dwie stacje zlewne, które dotychczas odbierały ścieki z terenu naszej gminy, przesłały pisma informujące, że ze względu na uszczelnienie systemu ściekowego i ograniczenia techniczne nie będą odbierać takich ścieków z naszej gminy. Co w takiej sytuacji?
- Jeżeli firmy asenizacyjne odmawiają mieszkańcom wywozu ścieków, tłumacząc się, że nie mają mocy przerobowych lub czasu, to jesteśmy w stanie ich jakoś zdyscyplinować do odbioru?
- Czy istnieje zakaz stosowania oczyszczalni drenażowych w obrębie aglomeracji?

3.2 Ustalanie górnych stawek - Jak należy prawidłowo wyliczyć górną stawkę opłat? Jak prawidłowo przeprowadzić procedurę wydawania zezwoleń na odbiór nieczystości?

- Na jakiej podstawie wyliczyć górną stawkę opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie opróżniania zbiorników?
- Jak prawidłowo określić w uchwale górne stawki za opróżnianie?
- Na jakiej podstawie podnieść górne stawki opłat?
- Gmina nie posiada zakładu komunalnego. Firmy wywozowe posiadają zezwolenia na transport wywozu ścieków. W jaki sposób ustalić średnią wysokość stawki?
- Czy mamy obowiązek kontrolowania przedsiębiorców w zakresie stosowania zapisów uchwały o górnych stawkach, którą podjęliśmy? Czy możemy kontrolować to, jakie stawki stosują przedsiębiorcy?
- Uchwała na temat górnych stawek opłat. Co w przypadku, gdy firma asenizacyjna, oprócz ceny za wywóz 1m³ ma również cenę za dojazd do mieszkańca? Jak uwzględnić koszt w uchwale?
- Czy górna stawka za odbiór nieczystości w formie wywozu zastępczego to ta sama stawka, którą powinni stosować przedsiębiorcy opróżniający zbiorniki bezodpływowe od osób fizycznych?
- Czy przedsiębiorcy muszą stosować się do górnych stawek z uchwał? Czy górne stawki są potrzebne tylko do ustalenia wywozu zastępczego?
- Jeżeli przedsiębiorcy nie przestrzegają górnych stawek, to jaka jest podstawa prawna ukarania?

- Czy górna stawka dotyczy całej usługi, czy tylko utylizacji?
- Czy w stawce górnej za m³ ścieków jest określona stawka za transport?
- Jeśli w uchwale górna stawka odbioru ścieków wynosi np. 120 zł to czy przedsiębiorca nie dolicza do tego kosztów transportu?
- Co w sytuacji, gdy w umowie z właścicielem nieruchomości przedsiębiorca uwzględnia, że stawka jest taka sama, niezależnie od wybranych nieczystości płynnych, np. 250 zł za wywóz, zamiast liczyć za metr sześcienny?
- Jak zweryfikować stawki, jeżeli w rachunkach nie wpisują stawek za 1m³?
- Jeżeli nie ma cenników na stronach firm asenizacyjnej, to jak zbierać dane?
- Jaką odpowiedzialność może ponieść podmiot, który stosuje stawkę wyższą, niż określona jako górna stawka uchwałą rady gminy?
- Jeżeli gmina określiła górne stawki opłaty za usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych w wysokości 100 zł/ za m³, to czy przedsiębiorca realizujący odbiór nie może przekroczyć tej stawki za m³?
- Czy gmina powinna udostępnić na BIP-ie rejestr firm mających zezwolenie na opróżnianie zbiorników bezodpływowych?
- Co w przypadku, gdy firma odbierająca ścieki wystawia paragon fiskalny bez ilości odebranych metrów?

4. Przydomowe oczyszczalnie ścieków - czy należy zmienić decyzję w zakresie usuwania osadów z POŚ?

- Czy przy kontroli bierzemy pod uwagę częstotliwość wywozu, wielkość zbiornika i ilość zużytej wody?
- Jaka jest częstotliwość wywozu nieczystości z biologicznej POŚ?
- Jeżeli przedsiębiorca złoży wniosek/oświadczenie/deklarację, że oprócz opróżniania zbiorników bezodpływowych zamierza także usuwać osady z POŚ, to czy urzędnik ma obowiązek zmienić decyzję w sprawie wydania zezwolenia na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i rozszerzyć o działalność w zakresie usuwania osadów z POŚ?
- Jakich dokumentów wymagać od przedsiębiorcy na potwierdzenie przestrzegania przepisów ochrony środowiska?
- Jeżeli mieszkaniec ma przydomową oczyszczalnię ścieków, to czy musi od niego odbierać ścieki firma, która dostarczyła dokumenty ze stacji odbierającej?
- Żadna z firm posiadających zezwolenie po zmianie przepisów nie zobligowała się do odbioru osadów z przydomowych oczyszczalni, ponieważ najbliższa stacja zlewna nie ma takich uprawnień. Czy jako gmina powinniśmy zapewnić odbiór zastępczy dla mieszkańców z przydomowych oczyszczalni i obciążyć ich kosztami?
- Co w przypadku, gdy wywóz zastępczy zorganizuje gmina, a właściciel nieruchomości nie zwróci kosztów za tę usługę?
- Czy każda z firm asenizacyjnych, która chce opróżnić przydomowe oczyszczalnie ścieków, musi złożyć wniosek o aktualizację obowiązującej decyzji o osady ściekowe?
- Czy firmy muszą wysyłać zawiadomienie o opróżnianiu osadników z przydomowych oczyszczalni i zgłaszać gotowość do przyjmowania takich ścieków przez stacje zlewnie z terenu całej gminy lub z części, która należy do aglomeracji?

5. Cofanie / wygaszanie zezwolenia - jak przeprowadzić procedurę wygaszenia lub cofnięcia

zezwolenia na odbiór nieczystości?

- Przedsiębiorca ma obowiązujące zezwolenie wójta, ale chce się wypisać. W jakiej formie powinno się to odbyć?
- Czy na wygaszenie tego zezwolenia wydajemy decyzję, czy zwykłe pismo, informujące o wygaśnięciu zezwolenia, zgodnie z wnioskiem przedsiębiorcy?
- Jeśli cofniemy przedsiębiorcy zezwolenie, to czy musimy zapewnić odbiór jego odbiorcom, z którymi ma podpisaną umowę?
- Przedsiębiorcy kończy się zezwolenie w kwietniu br. Chce złożyć wniosek o wydanie nowego zezwolenia. Czy wydając nowe zezwolenie mamy jednocześnie w tej samej decyzji wygaszyć zezwolenie, które się kończy?
- Czy przy zawieszonych działalności nie wystarczy, jeżeli przedsiębiorca będzie składał zerowe sprawozdania? Czy zasadne będzie, żeby od momentu zawieszenia działalności cofnąć jego zezwolenie?
- Jak długo przedsiębiorca nie może prowadzić na terenie gminy działalności w przypadku cofnięcia zezwolenia?

6. Brak zezwolenia - Jakie konsekwencje grożą za świadczenie usługi odbioru nieczystości bez zezwolenia?

- Kto ponosi odpowiedzialność w przypadku, gdy mieszkaniec ma zawartą umowę z przedsiębiorcą, który nie ma zezwolenia na odbiór na terenie gminy? Jakie są konsekwencje i dla kogo?
- Czy dozwolone jest wywożenie bez zezwolenia do stacji zlewnej?
- Co zrobić z firmą, która nie ma wydanej zgody na odbiór nieczystości z terenu gminy, a przyjeżdża na nieruchomości i cyklicznie odbiera nieczystości?
- Co w sytuacji, jeśli przedsiębiorca z ościennej gminy nie ma w danej gminie zezwolenia, a odbiera ścieki i nie składa sprawozdań?
- Jeżeli wiemy, że przedsiębiorca niemający zezwolenia odbiera nieczystości z terenu gminy, to czy mamy obowiązek wezwać go do złożenia wniosku? Jeżeli tak, to jaka jest podstawa prawna? Jaka kara grozi przedsiębiorcy za odbiór bez zezwolenia?
- Co w przypadku, gdy przedsiębiorca ma wygaszone zezwolenie, ponieważ nie spełnia wymagań, a okazało się, że nie odebrał nieczystości od mieszkańców? Wyszło to w trakcie kontroli. Został wezwany do złożenia wyjaśnień, ale nie odniósł się do tego.
- Co jeśli przedsiębiorstwo odbiera nieczystości z POŚ, a nie posiada promesy i stacja zlewna nie ma uprawnień na jego odbieranie?
- Co, jeśli okres zezwolenia minął, a przedsiębiorca nie złożył nowego wniosku, a nadal odbierał ścieki?

7. Kontrola z za biurka i weryfikacja dokumentacji - jak sprawnie przeprowadzić kontrolę dokumentacji? Jak powinna przebiegać kontrola z za biurka?

- Z którego przepisu prawnego wynika obowiązek kontroli firm wywożących nieczystości ciekłe? Czy kontrole firm asenizacyjnych są obligatoryjne? Czy gmina może ich nie wykonywać?
- Czy można przeprowadzić kontrolę przedsiębiorstwa zdalnie, czy może być wykonywana „z za biurka”? Czy kontrole muszą odbywać się w terenie?
- Jaka jest podstawa prawna do przeprowadzenia kontroli przedsiębiorcy z za biurka?
- Czy kontrola przedsiębiorcy może odbyć się tylko w urzędzie?

- Czy w przypadku chęci kontrolowania przedsiębiorcy zdalnie musimy wysłać im stosowne pismo o wyrażenie zgody na taką formę kontroli?
- Jaką datę wpisujemy w książce kontroli w przypadku kontroli zdalnej?
- Czy po uzyskaniu zgody na formę zdalną kontroli możemy wysłać pismo o dostarczenie potrzebnych nam dokumentów?
- Jak wygląda kontrola podmiotu, którego siedziba znajduje się w znacznej odległości od gminy, w której prowadzi działalność?
- Jeżeli baza firmy kontrolowanej jest oddalona od naszego urzędu około 50 km, to czy kontrolę można przeprowadzić zdalnie, pomimo że firma odbiera odpady w naszej miejscowości?
- Jak kontrolować przedsiębiorcę, którego siedziba znajduje się w innym województwie?
- Jak wygląda kontrola zza biurka? Czy polega ona na wezwaniu do okazania umowy oraz dowodów opłat?

7.1 Potrzebna dokumentacja i umowy

- Czego wymagać od firmy w czasie kontroli? Czego nie można wymagać od firm?
- Jakie dokumenty są potrzebne do przeprowadzenia kontroli? Jakich dokumentów możemy wymagać do przedłożenia przy kontroli przedsiębiorcy?
- Czy w trakcie kontroli możemy prosić przedsiębiorcę, aby zrobił ksero dokumentów dla nas?
- Czy można wykonywać zdjęcia dokumentów?
- Jakie dane sprawdzać i na co najbardziej zwrócić uwagę?
- Jeżeli gmina posiada aplikację do zarządzania nieczystościami ciekłymi, to czy przedsiębiorca powinien wprowadzać do niej wszystkie faktury?
- Jak sprawdzić prawidłowość wystawianych dokumentów przez firmę odbierającą nieczystości?
- Co zrobić, jeśli dokumenty wystawiane przez firmy odbierające nieczystości są źle wypełnione?
- Co zrobić, gdy firma nie chce udostępnić dokumentów?
- Czy firmy mają obowiązek ewidencjonowania umów?
- Co powinno znajdować się w rejestrze zawartych umów?
- Jak sprawdzać, czy firmy na bieżąco ewidencjonują umowy?
- Czy sprawdzać umowy firm z mieszkańcami? Na jakie zapisy zwracać uwagę?
- Jak weryfikować liczbę zawartych umów przez firmy?
- Czy umowa jest konieczna? Niektórzy mieszkańcy nie posiadają umowy, bo przedsiębiorcy nie chcą jej z nimi podpisać.
- Jak postępować z mieszkańcami w przypadku, gdy firma asenizacyjna posiadająca zezwolenie nie zawiera umów z mieszkańcami i wystawiają wyłącznie potwierdzenia wywozu nieczystości?
- Na co należy zwrócić uwagę w umowach zawieranych przez właścicieli nieruchomości, a przedsiębiorcą, który będzie opróżniał zbiornik?
- Czy w umowie zawieranej z przedsiębiorcą musi być zapis, że do zbiornika podłączone są dwie nieruchomości?
- Co, jeżeli mieszkaniec twierdzi, że ma zawartą umowę ustną z firmą asenizacyjną i nie chce zawrzeć umowy pisemnej?
- Czy można zaliczyć udokumentowanie umowy ustnej jako nagrane w audio? A jeśli brak takiego udokumentowania (w 99,99% tak będzie), to mieszkaniec nie posiada udokumentowanej umowy, więc może otrzymać mandat. Z tego powodu de facto nieposiadanie pisemnej umowy będzie się wiązać z brakiem takiej umowy.
- PRZYKŁAD: czy można uznać, że ktoś wywozi ścieki zgodnie z przepisami, gdy jest umowa ustna na odbiór ścieków, nie ma rachunków, ale mamy dane ze stacji zlewnej, że z tego adresu są

- przywożone ścieki do stacji zlewnej? Ewidencja zlewni wskazuje adres, skąd, jak, ile i datę przywozu.
- Czy właściciel może powołać się na zawarcie umowy ustnej z przedsiębiorcą, jeżeli przedstawia rachunki za odbiór nieczystości?
  - Czy art. 6 ust.1 UCPG obliguje do zawarcia umowy? Czy w drodze uchwały rada gminy może określić inne sposoby udokumentowania obowiązków pozbywania się nieczystości ciekłych?
  - Mieszkańcy często mają podpisaną umowę z jedną firmą, a okazują dowody wywozów od innych firm. Czy muszą wykazać umowę z każdą firmą, która odbiera od nich nieczystości?
  - Czy sprawdzać to, czy firma wystawia potwierdzenia odebrania nieczystości?
  - Co, jeśli na potwierdzeniu obioru ścieków nie ma kwoty?
  - Co w przypadku, jeśli przedsiębiorca ma elektroniczną książkę kontroli?
  - Co z analizą przedmiotową i podmiotową prawdopodobieństwa naruszenia prawa, która jest pierwszym z kroków podczas kontroli planowej? Czy należy ją w jakiś sposób udokumentować, że została przeprowadzona zanim zawiadomiono przedsiębiorcę o zamiarze wszczęcia kontroli? Czy można wszcząć kontrolę przedsiębiorcy bez w/w analizy?
  - Czy podmiot odbierający nieczystości ciekłe, będący właścicielem nieruchomości może wywozić je sam ze swojej nieruchomości? Jak udokumentować obowiązek posiadania umowy, gdy kontrolowany jest właścicielem nieruchomości?

8. Kontrola przedsiębiorców - w jaki sposób kontrolować przedsiębiorców w praktyce? Jakie warunki powinni spełnić? Jak powinna przebiegać współpraca pomiędzy mieszkańcem a przedsiębiorcą? Jak prawidłowo stworzyć dokumentację z przeprowadzonej kontroli?

- Jak ma wyglądać kontrola przedsiębiorcy? Czego podczas kontroli powinniśmy wymagać i co sprawdzać?
- Z jaką częstotliwością należy kontrolować firmy asenizacyjne?
- Czy na prośbę przedsiębiorcy można wskazać, co konkretnie będzie skontrolowane?
- Czy mamy obowiązek wprowadzania kontroli zbiorników do CEEB?
- Z jaką częstotliwością kontrolujemy przedsiębiorców? Co ile lat firmy muszą być kontrolowane?
- Czy musimy kontrolować co 2 lata wszystkie firmy wpisane do RDR, czy wyłącznie wybrane? Czy mogą być to kontrole zza biurka, czy należy pojechać w teren?
- Czy zgodnie z zapisami ustawy czystościowej należy co 2 lata przeprowadzić kontrole przedsiębiorców posiadających zezwolenie na opróżnianie zbiorników?
- Jak skontrolować zbiornik w firmie, która ma zezwolenie na opróżnianie?
- Są firmy, które mają zezwolenie w gminie i odbierają ścieki z kabin WC. Czy takie firmy też mamy kontrolować?
- Czy mamy obowiązek kontroli przedsiębiorców opróżniających tylko szalety?
- Jeżeli kontrolujemy firmę, która ma szambo i kontroli podlega opróżnianie tego szamba, to czy stosujemy zasady kontroli przedsiębiorców?
- Co z kontrolą prowadzonych działalności gospodarczych typu piekarnia lub sklepy stacjonarne? Jak często należy je kontrolować? Co w przypadku, gdy sklep ma wspólne szambo z domem?
- W jaki sposób przeprowadzić kontrole firmy posiadającą na swoim terenie prowadzenia działalności szambo lub POŚ, czy w taki sposób jak mieszkańców?
- Czy kontrolujemy wszystkie firmy, czy tylko te, które faktycznie świadczą usługi asenizacyjne na terenie gminy?
- Jak skontrolować jednoosobową działalność, jeżeli właściciel jest wozakiem, trudno go zastać w siedzibie i unika kontaktu?

9. Kryteria - co należy skontrolować? Jakie wymagania musi spełnić przedsiębiorca, aby przejść pomyślnie kontrolę?

- Jak sprawdzić, czy zaplecze techniczno-administracyjne firmy jest odpowiednie?
- Jak sprawdzić, czy firmy spełniają warunki sanitarne?
- Jak sprawdzić, czy samochody spełniają wszystkie wymagania?
- Czy normy spalania EURO podlegają jakimś zakresom?
- Czy przy zmianie taboru przedsiębiorca powinien złożyć wniosek wraz z opłatą, a nie pisać tylko zawiadomienie do urzędu?
- Co w przypadku, gdy firma asenizacyjna sprzedaje stary pojazd asenizacyjny i kupuje nowy? Czy powinna o tym poinformować urząd?
- Jakie oznaczenia powinny znajdować się na samochodach?
- Co zrobić w przypadku, gdy przedsiębiorca, który pomimo próśb, nie chce oznakować pojazdu asenizacyjnego? Czy powinniśmy przeprowadzić kontrolę? Czy można takiemu przedsiębiorcy cofnąć zezwolenie?
- Co w przypadku, gdy w ramach deklarowanych pojazdów asenizacyjnych przedsiębiorca posiada w dowodzie rejestracyjnym wpis typu: samochód specjalny do czyszczenia kanalizacji, samochód ciężarowy, samochód specjalny pomoc drogowy? Czy należy weryfikować w jaki sposób spełnia wymagania rozporządzenia dotyczącego pojazdów asenizacyjnych?
- Czy pojazdy asenizacyjne muszą być wyposażone w przepływomierz lub inne urządzenie umożliwiające określenie ilości odebranych ścieków?
- Czy można w zezwoleniu zobligować podmiot do założenia na beczce wodomierza?
- W jaki sposób sprawdzać, czy beczkowsy są myte? Czy firmy mają obowiązek to robić i jak często powinny to robić?
- Jak powinno wyglądać miejsce przechowywania pojazdu? Jak sprawdzić, czy nie jest to uciążliwe dla środowiska i otoczenia? Gdzie powinien być garażowany?
- Czy kontrolujemy firmy, które składają zerowe sprawozdania?
- Jak ma wyglądać kontrola zbiorników TOI TOI i czy je kontrolujemy? W ten sam sposób jak mieszkańców?
- Czy oczyszczalnia ścieków w swoim regulaminie może zawrzeć zapis, że ścieki z terenu gminy będą przyjmowane w pierwszej kolejności od stałych mieszkańców, a od letników, jeżeli zmieszczą się w limicie ustalonym przez oczyszczalnię? Czy związek z tym przedsiębiorca może wprowadzić dwie ceny dla mieszkańców i letników, ponieważ będzie oddawać ścieki mieszkańców do gminnej oczyszczalni, a letników do oczyszczalni w sąsiedniej gminie, na które posiada stosowne zezwolenie i promesy?

10. Stacja zlewna - jak zweryfikować dokumenty ze stacją zlewną?

- Czy kontrole stacji zlewnych są obowiązkowe? Czy gmina może ich nie wykonywać?
- W jaki sposób skontrolować, czy przedsiębiorca oddał ścieki do odpowiedniej stacji zlewnej?
- Czy ilość ścieków odebranych = ilość na stacji zlewnej?
- Jaka jest podstawa prawna obowiązku podania ilości odebranych nieczystości od mieszkańca?
- Jak zweryfikować dokumenty ze stacją zlewną? Jakich dokumentów należy wymagać od stacji zlewnej, aby zweryfikować czy ilość ścieków jest zgodna z ilością wskazaną w sprawozdaniu?
- Co w przypadku, gdy przedsiębiorca wystawił właścicielowi nieruchomości fakturę za opróżnianie zbiornika, ale nie określił w niej ilości odebranych nieczystości, tylko wpisał „jedna beczka”?

- Co, jeżeli przedsiębiorcy nie wpisują w dokumentach ilości odebranych ścieków lub wpisują nierzetelne dane?
- Czy stacja zlewna może odmówić przekazania danych dot. przedsiębiorcy?
- Jak skonstruować pismo do podmiotów asenizacyjnych, aby złożyły deklarację lub oświadczenie od stacji zlewnej o gotowości odbioru od nich osadów z POŚ?

11. Mieszkańcy a firmy asenizacyjne oraz wywozy zastępcze - w jaki sposób powinna przebiegać współpraca pomiędzy mieszkańcami a firmami odbierającymi nieczystości? Jak skutecznie wpłynąć na świadomość mieszkańców i nakłonić ich, aby odpowiednio pozbywali się nieczystości i by podpisywali umowy z firmami odbierającymi nieczystości?

- Czy wozak może odmówić wykonania usługi z uwagi na niedogodny dojazd? Czy w tym przypadku obowiązuje kara grzywny, nałożona przez Policję?
- Jak skontrolować osobę fizyczną w zakresie opróżniania zbiornika bezodpływowego, jeżeli ta sama osoba prowadzi firmę asenizacyjną? Czy sama sobie może wywozić ścieki?
- Otrzymaliśmy zgłoszenie WIOŚ, GIOŚ i Policji. Jak przeprowadzić kontrolę, jeżeli zgłoszenie dotyczy osoby fizycznej, która prowadzi działalność asenizacyjną? Czy kontrolę należy przeprowadzić dwutorowo?
- Czy gmina musi mieć podpisaną umowę na wywóz nieczystości ciekłych ze świetlic wiejskich?
- Co z wywozem nieczystości ciekłych, wykorzystanych jako rolnicze wykorzystanie ścieków? Wywóz na pole wykonuje przedsiębiorca. Czy w sprawozdaniu opisuje ten fakt w uwagach?
- Co w przypadku, gdy kierowcy firmy asenizacyjnej na miejscu wystawiają mieszkańcom paragony?
- Czy na rachunkach są dokładne dane o ilości odebranych ścieków?
- Jeśli na paragonie od przedsiębiorstwa nie ma podanych ilości wywiezionych nieczystości, to w jaki sposób wymagać podania danych przez przedsiębiorstwo?
- Czy na fakturach wystawianych przez przedsiębiorcę powinna znajdować się ilość opróżnionych nieczystości podana w m³?
- Czy na rachunku lub FV musi być podana ilość odebranych ścieków i jednostkowa stawka?
- Czy w umowie przedsiębiorstwo może wskazać minimalną ilość ścieków, którą odbierze?
- Czy mieszkańcy mogą mieć zawartą jednorazową umowę zlecenia z firmą odbierającą nieczystości? Czy musi ona być zawarta na dłuższy okres?
- Czy wystarczy, że właściciel będzie miał tylko umowę z jedną firmą asenizacyjną? A będzie korzystał z usług różnych firm?
- Czy może być podpisanych więcej umów na jedną posesję, nie tylko z jednym przedsiębiorcą?
- Czy mieszkaniec może wywozić ścieki z uprawnionym przedsiębiorcą, z którym nie ma podpisanej umowy, a posiada ją podpisaną z innym?
- Czy można uznać, że ktoś wywozi ścieki zgodnie z przepisami w następującym przypadku: jest umowa ustna na odbiór ścieków, nie ma rachunków, ale mamy dane ze stacji zlewnej, że z tego adresu są przywożone ścieki do stacji zlewnej? Ewidencja zlewni wskazuje adres, skąd, jak, ile i datę przywozu.
- Czy umowa między osobą fizyczną a firmą asenizacyjną może być bezterminowa?
- Mieszkańcy w czasie kontroli oświadczają, że dokonali wywozu, jednak firma nie wystawiła faktury lub rachunku. Czy możemy ukarać za to przedsiębiorcę?
- Jeżeli gmina zakupiła sprzęt do odbioru nieczystości ciekłych i zamierza odbierać je od mieszkańców gminy, to czy powinna podpisywać umowy z mieszkańcami?
- Czy w regulaminie utrzymania czystości musi być ujęta częstotliwość wywozu nieczystości?

- Co w przypadku, gdy w regulaminie utrzymania czystości i porządku jest nakaz wywozów raz na kwartał, natomiast na ROD woda jest odkręcana wiosną i zakręcana jesienią?
- Od kogo pozyskać dane o zużytej wodzie, jeżeli wodociągi powołują się na RODO?
- Kto zawiera umowę z firmą asenizacyjną w zakresie odbioru zastępczego? Czy na odbiór zastępczy decyzję wydaje gmina?
- Jeżeli w trakcie kontroli osoby fizyczne nie mają wszystkich wymaganych dokumentów, to czy najpierw należy wykonać wywóz zastępczy, a dopiero później skierować wniosek na Policję o ukaranie?
- Czy gmina może wyłonić jednego przedsiębiorcę na rok i zlecić mu wywozy zastępcze? Czy każdorazowo przed wydawaniem decyzji powinien robić zapytanie wśród przedsiębiorców?
- Co zrobić, gdy przedsiębiorca okazał umowę, ale nie ma potwierdzeń odbioru? Co z odbiorem zastępczym?
- Co, jeżeli mieszkaniec ma zawartą umowę, ale nie ma potwierdzonych wywozów?
- Czy w umowie z przedsiębiorcą powinny być zapisy dot. bezpieczeństwa i odstąpienia od przystąpienia do wywozu zastępczego w przypadku zagrożenia zdrowia / życia?
- Czy zanim wykonamy zastępcze opróżnienie szamba, to wcześniej możemy dać mieszkańcowi czas na zawarcie takiej umowy z firmą?

12. Nieruchomości sezonowe, ROD

- Jak kontrolować odbiór nieczystości na ROD?
- Co z nieruchomościami letniskowymi, na których jest drewniany budynek ze studnią i bez szamba?
- Czy można wystosować pismo do osoby wynajmującej działki letniskowe o udostępnienie informacji o liczbie działek wynajmowanych i czy znajdują się na nich zbiorniki? Czy może podać imiona i nazwiska oraz adresy najemców?

13. Nieprawidłowości, kary i wywozy zastępcze - jak postąpić w przypadku wykrycia nieprawidłowości? Jakie kary grożą? Czy są konsekwencje za nieprzeprowadzenie kontroli przez jednostki administracji publicznej?

- Jakiego kroki podjąć, gdy firma nie spełni danych warunków?
- Jakiego kary grożą firmie za niedopełnienie wymagań?
- Czy są jakieś stawki naliczanych kar?
- Jaka jest wysokość grzywny i w jaki sposób ją nałożyć?
- Jak wygląda odbiór zastępczy?
- W jaki sposób gmina powinna zorganizować wywóz zastępczy?
- Jak wyłonić firmę na wywóz zastępczy?
- Czy w decyzji na wywóz zastępczy określamy datę wywozu?
- Co w przypadku, gdy mieszkaniec nie ma zbiornika lub jest on nieszczelny i wywóz zastępczy w tym przypadku nie ma sensu, ponieważ nie będzie do odbioru żadnych nieczystości?
- Mieszkaniec ma umowę, ale nie ma rachunków, ponieważ dokonywał wywozów bez dokumentów, aby nie płacić VAT. Poinformowaliśmy go, że zrobimy wywóz zastępczy. Nie wpuszcza nas na posesję. Co w takim przypadku?
- Co w sytuacji, gdy żadna firma odbierająca nieczystości na terenie gminy nie zdecyduje się na usługę odbioru zastępczego?

- Co w przypadku, gdy firma odbierająca nieczystości nie ma podpisanej ani jednej umowy z mieszkańcami i tylko ona działa na terenie naszej gminy?
- Co zrobić, jeśli firma nie ma podpisanej umowy z oczyszczalnią?
- Czy oczyszczalnia z wkładką do szamba jest legalna?
- Jeżeli kontrolowany posiada dwa rachunki za wywóz w ciągu roku, a powinien według regulaminu wywieźć cztery razy, to czy to jest traktowane jako naruszenie i powinno podlegać karze?
- Czy zarząd związku komunalnego ma uprawnienia do nakładania kar?
- Przez kilka lat firma asenizacyjna nie była kontrolowana. Ponadto nie składała sprawozdań, organ nie wysyłał wezwań. Jak skontrolować firmę? Od czego zacząć? Ile lat można się cofnąć? Czy gmina z tego tytułu może ponieść karę?
- Co grozi przedsiębiorcy za transport nieczystości pojazdem asenizacyjnym, którego nie wykazał we wniosku o uzyskanie zezwolenia?
- Co w przypadku, gdy podczas kontroli przedsiębiorcy posiadającego zezwolenie okazało się, że teren bazy transportowej nie jest utwardzony, o czym mówi uchwała rady miejskiej?
- Jeżeli mieszkaniec mówi, że ma umowę ustną, a przedsiębiorca nie wykazał jej w sprawozdaniu, to czy należy go ukarać za złożenie nierzetelnego sprawozdania?

14. Dokumentacja kontrolna - w jaki sposób stworzyć prawidłową dokumentację z kontroli?

- Jak ma wyglądać cała dokumentacja z przeprowadzonej kontroli?
- Prowadzimy kontrolę firmy prowadzącej działalność w zakresie odbioru nieczystości z mobilnych urządzeń sanitarnych. Kontrolowany nie chce nam przesłać skanu dokumentacji potwierdzającej uiszczenie opłat za usługę wywozu nieczystości od właścicieli nieruchomości. Co w tym przypadku?
- Kontrolowana firma została poinformowana o tym, że jeżeli nie udostępni dokumentacji, to cofniemy zezwolenie na prowadzenie działalności. Co wpisać w protokole?
- Firma tłumaczy, że nie wykazuje adresów, z których odebrała ścieki, ponieważ na jeden kurs odbiera 20-30 adresów nieczystości z kabin. Na punkcie zrzutów nie są wykazane wszystkie adresy, tylko po 2-3. Co zapisać w protokole?

Prowadzący:

Lidia Dąbkowska

Kierownik Referatu Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miejskiego w Łabiszynie. Od 10 lat zajmuje stanowisko inspektora ochrony środowiska. Prowadzi sprawy związane z decyzjami środowiskowymi, gospodarką ściekową i odpadową oraz ochroną powietrza w zakresie właściwości samorządu gminnego. W sektorze prywatnym pracowała w firmie przetwarzającej odpady, gdzie zajmowała się pozyskiwaniem decyzji administracyjnych, kontaktami z organami kontrolnymi oraz zabezpieczeniem wymagań ochrony środowiska na instalacjach. Od lat związana z tematyką ochrony środowiska.

Absolwentka Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy. Ukończyła studia inżynierskie: Kształtowanie środowiska na wydziale Rolnictwa oraz uzupełniające magisterskie na kierunku: Ochrona Środowiska. Jednocześnie tytuł licencjata zaocznie uzyskała ze specjalności: Administracja w UE na wydziale Socjologii Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy. Ponadto ukończyła studia podyplomowe

w zakresie BHP na Kujawsko-Pomorskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy.

Terminy i szkolenia

Data: 03 lipca 2026 9:00-14:00

Miejsce: Wideoszkolenie

Data: 16 września 2026 10:00-15:00

Miejsce: Wideoszkolenie

Data: 19 listopada 2026 10:00-15:00

Miejsce: Wideoszkolenie

Prawa autorskie do niniejszego programu przysługują Private Corporate Consulting Sp. z o.o. Udostępnianie, kopiowanie i przerabianie niniejszego programu bez pisemnej zgody Private Corporate Consulting Sp. z o.o., zagrożone jest odpowiedzialnością karną oraz cywilną